

A Kaposvári Törvényszék

20.Pk.21.627/2016/2. szám

A Kaposvári Törvényszék a dr. Takács Norbert ügyvéd (....) által képviselt *kérelmező neve és címe* szám alatti kérelmezőnek – Város Közgyűlése szám alatti kérelmezzel szemben, helyi népszavazás elrendelése tárgyában hozott határozat felülvizsgálata iránt indított nem peres eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A bíróság Város Közgyűlése napján meghozott számú határozatát megsemmisíti, és a közgyűlést új határozat meghozatalára kötelezi.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

..... napján ismételt helyi népszavazás kiírása iránti kérelmet nyújtott be a helyi választási bizottsághoz, az Európai Polgári Kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (továbbiakban: Nsztv.) 36. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából.

Az aláírásgyűjtő íven az alábbi kérdés szerepelt:

„Akarja-e Ön, hogy-onfeldolgozó üzemet létesítsen a Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.?”

A Kaposvári Törvényszék

20.Pk.21.627/2016/2. szám

- 2 -

A Helyi Választási Bizottság az határozatával a népszavazás kezdeményezésére vonatkozó kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta.

A Kaposvári Törvényszék 20.Pk.20.884/2016/2. számú végzésével a választási bizottság határozatát megváltoztatta, és az aláírásgyűjtő ívet hitelesítette.

A helyi választási bizottság számú határozatával megállapította, hogy a szervező által összegyűjtött hitelesített aláírások száma eléri a helyi népszavazás kezdeményezéséhez szükséges számot.

A Város közgyűlése napján tárgyalta a helyi népszavazás elrendeléséről szóló előterjesztést, mely szerint az önkormányzat, mint eladó és a Zrt. mint vevő között a-i,, és a hrsz.-ú ingatlanokra korábban megkötött adásvételi szerződést felbontották, az eredeti állapotot helyreállították. A kérelmezett számú határozatával a népszavazás elrendelését elutasította, mivel megítélése szerint a népszavazási kérdés okafogyottá vált.

A helyi népszavazás kiírását elutasító önkormányzati határozattal szemben a kérelmező, mint helyi lakos, aki az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése szerint helyi népszavazáson részt vehetett volna, nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen a határozat megsemmisítését és a képviselő-testület új határozat meghozatalára kötelezését, másodlagosan a jogszabálysértés megállapítása mellett eltérő indokolással a határozat helybenhagyását kérte.

A felülvizsgálati kérelem szerint a kérelmezett jogszabálysértő módon járt el, amikor a Város Önkormányzatának számú rendelete 1.§-ában megjelölt számú (a ...-i választók 25%-a) hitelesített aláírás ellenére a helyi népszavazást nem rendelte el. Ezzel a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. § (1) bekezdés a.) és e)

A Kaposvári Törvényszék

20.Pk.21.627/2016/2. szám

- 3 -

pontját, 43. §-át, továbbá a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXVIII. törvény (Nsztv.) 34.§.(2) bekezdését sértette meg.

A fent írt jogszabályok kérelmező általi értelmezése szerint a képviselő-testületnek nem volt mérlegelési lehetősége abban a körben, hogy a jogszabályokban írt számú aláírás megléte esetén a népszavazást elrendeli vagy sem. Ez az Nsztv. 34. § (2) bekezdése alapján jogszabályi kötelezettsége lett volna. A tételes törvényi előírason kívül a választási eljárási törvényben hivatkozott jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközőnek is tekintette a döntést, figyelemmel arra, hogy a jegyző megkereste a Nemzeti Választási Bizottságot, és a válaszként elküldött jegyzőkönyvből egyértelműen kitűnt azon jogértelmezés, mely a helyi népszavazás elrendelését kötelezővé teszi.

A másodlagos kérelem körében nem vitatta azt, hogy a népszavazási kérdés okafogottá válhatott, azonban ennek kimondására már sem választási bizottság, sem a képviselő-testület nem volt jogosult. A kérelmező szerint a népszavazás kiírására már nincs szükség, így a kérelmezett új eljárása során a népszavazás elrendelése szükségtelen.

A bíróság kérelmezett határozatának a jogszerűségét vizsgálta felül, ezért a kérelmező közérdeklődésre irányadó megjegyzéseivel nem foglalkozott.

A kérelmező kérelme megalapozott.

A bíróság az alapul szolgáló jogszabályok és az alább megjelölt bírói gyakorlatban felsorolt jogértelmezés alapján hozta meg határozatát.

A Kaposvári Törvényszék

20.Pk.21.627/2016/2. szám

- 4 -

A 2011. évi CLXXXIX. törvény 30. § (1) és (4) bekezdése szerint a helyi önkormányzás joga a települések választópolgárainak közösségét illeti meg, akik az önkormányzashoz való közösségi jogait, választott képviselőik útján és a helyi népszavazáson történő részvételükkel gyakorolják.

58. § (1) A képviselő-testület helyi népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni felülvizsgálati kérelmet – a törvényszékhez címezve – úgy kell benyújtani, hogy az a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül megérkezzen a helyi választási bizottsághoz.

A kérelmező által is hivatkozott Alaptörvény rendelkezése és a most felhívott jogszabályhelyek szerint a helyi önkormányzashoz való jog két módon valósulhat meg, a választott képviselők és a helyi népszavazás útján. A helyi népszavazáson a választópolgár közvetlenül fejezheti ki akaratát, így a helyi népszavazásról hozott önkormányzati döntés tekintetében érintettnek tekinthető. Erre vonatkozóan az Nsztv. sem jelöli meg azon személyek körét, akik jogorvoslattel élhetnek, így a kérelmezőt, mint választójoggal rendelkező helyi lakost érintettnek kellett tekinteni. Ezzel egyezően foglalt állást a kérdésben a Kúria a Knk.I.37.723/2016/3. számú és a Knk.IV.37.222/2016/9. számú végzésében:

„[26] A Kúria utal arra is, hogy népszavazási ügyben az esetleges érintettség hiányát felülvizsgálati eljárásban hozott döntés típusa tekintetében nem lehet megállapítani, mivel az Nsztv. érdemi vizsgálat nélküli elutasításra vagy legitimáció hiányában történő elutasításra nem ad lehetőséget.

[27] Az érintettség tekintetében figyelembe kell venni az Alkotmánybíróság 28/2015. (IX.24.) AB határozatában foglaltakat is, amelyben az Alkotmánybíróság az érintettséget szélesen értelmezte, figyelembe véve a népszavazással érintett kérdésben

A Kaposvári Törvényszék

20.Pk.21.627/2016/2. szám

- 5 -

szereplő alapjogot és a kapcsolódó jogviszonyokat. E határozattal összefüggésben arra is utal a Kúria, hogy az alkotmányjogi panasz előterjesztői az eljárás korábbi szakaszában nem vettek részt, ideértve a bírósági felülvizsgálati eljárást is, érintettségük a népszavazási kérdéssel összefüggésben ennek ellenére megállapításra került.”

A szükséges számú aláírás hitelesítését követően a helyi népszavazás kiírására vonatkozó jogszabályi rendelkezések az alábbiak:

Nsztv. 32. § (1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben.

34. § (1) Helyi népszavazást kezdeményezhet

a) a képviselő-testület tagjainak legalább egynegyede,

b) a képviselő-testület bizottsága,

c) az önkormányzati rendeletben meghatározott számú választópolgár, ami nem lehet kevesebb a választópolgárok tíz százalékánál, és nem lehet több a választópolgárok huszonöt százalékánál.

(2) A képviselő-testület köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezte.

53. § A helyi népszavazás elrendeléséről az 52. § szerinti bejelentést követő harminc napon belül dönt a képviselő-testület.

54. § A képviselő-testület bizottsága, valamint tagjai a helyi népszavazás elrendeléséig visszavonhatják az általuk benyújtott helyi népszavazási kezdeményezést.

55. § (1) A képviselő-testület helyi népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza a helyi népszavazásra bocsátott kérdést, továbbá rendelkezik a helyi népszavazás költségvetéséről. A kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában kell helyi népszavazásra bocsátani.

A Kaposvári Törvényszék

20.Pk.21.627/2016/2. szám

- 6 -

(2) A helyi népszavazás elrendeléséről szóló határozatot az önkormányzat hivatalos lapjában, illetve a helyben szokásos módon közzé kell tenni. A polgármester a helyi népszavazás elrendeléséről tájékoztatja a helyi választási bizottság elnökét.

A fent írt jogszabályok szerint nincs mérlegelési lehetősége a képviselő-testületnek az esetben, ha a jogszabályban írt számú aláírás a népszavazásra feltett kérdésre összegyűlt. Ebben az esetben el kell rendelnie a helyi népszavazást. A jogszabály nem teszi lehetővé azt, hogy praktikus, költségvetési, vagy egyéb szempontokat mérlegeljen a közgyűlés a népszavazás elrendelése körében. Erre a jogszabály hatáskörrel nem ruházta fel.

Mindezen indokokra és jogszabályokra figyelemmel megállapította a bíróság, hogy a kérelmezett a határozatának meghozatala során hatáskörét túllépte, és az így meghozott határozata jogszabálysértő. Még a kezdeményező sem lett volna jogosult arra, hogy a kezdeményezése visszavonásával a népszavazás elrendelését megakadályozza, ez csak a képviselő-testület bizottsága, valamint tagjai által kezdeményezett helyi népszavazás esetén lett volna lehetséges.

Nsztv. 58. § (3) Az (1) bekezdésben meghatározott eljárásban a törvényszék a határozat érdemében csak akkor folytat vizsgálatot, ha az aláírásgyűjtő ív hitelesítése és a helyi népszavazás elrendelése között a körülményekben olyan lényeges változás következett be, amelyet a kérdés hitelesítéséről, vagy az azzal szembeni felülvizsgálati kérelemről hozott döntés során a helyi választási bizottság, illetve az 57. § szerinti eljárásban a törvényszék nem vehetett figyelembe, és a döntést érdemben befolyásolhatja. A törvényszék nem vizsgálja érdemben azt a felülvizsgálati kérelmet, amelyben a kérelmező a kérdés tartalmát illető, valamint a hitelesítéssel összefüggő alkotmányossági aggályokra hivatkozik.

A Kaposvári Törvényszék

20.Pk.21.627/2016/2. szám

- 7 -

(4) A törvényszék a felülvizsgálati kérelmet harminc napon belül bírálja el. A törvényszék a képviselő-testület határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és a képviselő-testületet új határozat meghozatalára kötelezi.

Az Nsztv. 58. § (3) bekezdése ad lehetőséget arra, hogy az aláírásgyűjtő ív hitelesítése és a helyi népszavazás elrendelése között a körülményekben bekövetkezett lényeges változás figyelembe vételre kerüljön, azonban ez csak a törvényszék előtt folyó felülvizsgálati eljárásban lehetséges.

A fent írt indokok és jogszabályokra figyelemmel a bíróság a jogszabálysértő határozatot az Nsztv. 58. § (4) bekezdése alapján megsemmisítette, és a képviselő-testületet új határozat meghozatalára kötelezte. Az új eljárás során a fent írt jogszabály értelmezésre figyelemmel a közgyűlésnek a helyi népszavazás elrendeléséről kell határozatot hoznia.

Az elrendelésről szóló határozat ellen esetlegesen benyújtott jogorvoslati eljárás során van jogszabályi lehetősége a törvényszéknek arra, hogy amennyiben az aláírásgyűjtő ív hitelesítése és helyi népszavazás elrendelése között a körülményekben olyan lényeges változás következett be, amelyet a kérdés hitesítéséről, vagy az azzal szembeni felülvizsgálati kérelemről hozott döntés során helyi választási bizottság, illetve az 57. § szerint eljárásban törvényszék nem vehetett figyelembe, döntsön az okafogyottság kérdésében.

A kérelmező másodlagos kérelmének megfelelő döntésre az Nsztv. már hivatkozott 58. § (4) bekezdése alapján nem volt mód, mivel az csak a jogszabálysértő határozat megsemmisítését teszi lehetővé.

A Kaposvári Törvényszék

20.Pk.21.627/2016/2. szám

- 8 -

Az illetékről szóló – módosított 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a alapján a felülvizsgálati eljárás illeték az állam terhén marad.

A jogorvoslatot az Nsztv. 57. § (3) bekezdése zárja ki.

Kaposvár, 2016. október 4. napján

dr. Korvicska Attila sk.
a tanács elnöke

dr. Böröcz Ibolya sk.
bíró

dr. Horváth M. Csaba sk.
bíró